

CESTA OKOLO TATIER

Informácia o projekte

Projekt **Historicko-kultúrno-prírodná Cesta okolo Tatier** - kompletný strategický cezhraničný projekt Euroregiónu „Tatry“ zahŕňa realizáciu viac ako 250 km cyklistických, bežeckých, turistických a náučných trás s cieľom vytvoriť neprerušenu, bezpečnú a priaznivú regionálnu sieť cyklotrás. Navrhovaná trasa predpokladá spájanie regiónov, zlepšenie dostupnosti, sprístupnenie unikátnych miest a lokálnych hodnôt krajinného, kultúrneho, historického a prírodného charakteru na oboch stranách hranice, podporu rozvoja voľnočasových aktivít šetrných voči životnému prostrediu, zdravý životný štýl a aktívny oddych.

Cezhraničný značkový turistický produkt, ktorý vznikne vo výsledku postupnej realizácie strategického projektu Euroregiónu „Tatry“ prispeje k výhodnej cezhraničnej poľsko-slovenskej spolupráci; ekonomicky oživí mestá a obce nachádzajúce sa pri ceste a takisto miestne komunity a inštitúcie; prispeje k zníženiu turistickej záťaže v Tatrách; priblíži turistom historické a kultúrne dedičstvo regiónu; odhalí doteraz neznáme a pozabudnuté hodnoty prírody a krajiny na slovensko-poľskom pohraničí; umožní a bude popularizovať aktívne trávenie voľného času (pešo, na bicykli, na bežkách), atď.

Krátka história

Cesta okolo Tatier sa začala písať na X. Kongrese Zväzku Euroregión „Tatry“ dňa 05. 03. 2004 v Nowom Targu, kde sa prijalo Uznesenie iniciujúce projekt Historicko – kultúrno – prírodnej Cesty okolo Tatier.

HISTORICKO – KULTÚRNO – PRÍRODNÁ CESTA OKOLO TATIER – I. ETAPA

I. etapa projektu bola realizovaná v rámci Programu cezhraničnej spolupráce PL – SK 2007–2013 (Priorita 1: Rozvoj cezhraničnej infraštruktúry, Oblasť podpory 1: Komunikačná a dopravná infraštruktúra)

Zmluva o financovanie projektu bola podpísaná dňa **04. 09. 2014**. Počas realizácie boli podpísané tri dodatky k zmluve o financovanie v rámci ktorých boli získané dodatočné finančné prostriedky na ďalšie aktivity, ktorých úlohou bolo posilniť ciele projektu.

Partneri projektu: projekt spoločne pripravilo 13 partnerov – 9 slovenských a 4 poľskí.
Mestá: Kežmarok, Liptovský Mikuláš, Trstená, obce: Hladovka, Huncovce, Liesek, Nižná, Suchá Hora, Vrbov, Gmina Czarny Dunajec – vedúci partner, Miasta Nowy Targ, Gmina Szaflary, Gmina Nowy Targ.

Termín realizácie projektu: február 2014 – november 2015

Celková výška projektu: 6 765 996,45 EUR z toho 5 751 096,98 EUR (85 %) ERDF

Cieľ projektu:

Hlavným cieľom predmetného projektu je zlepšenie komunikácie a transportu obyvateľov, ubytovaných na teréne pohraničných poľsko – slovenských okresov, prisluhujúcich sa ku zlepšeniu atraktívnosti regiónu z turistického hľadiska (rozvoj turistických, rekreačných, športových služieb a pod.), a zabezpečenia priestrannej súdržnosti pohraničnej oblasti, pri zachovaní unikátnych hodnôt životného prostredia.

Špecifické ciele projektu:

- nadviazanie dlhodobej spolupráci pohraničných poľsko – slovenských okresov v rozsahu tvorby zodpovednej infraštruktúry zvyšujúcej prístupnosť terénov pohraničia pre obyvateľov, turistov a investorov,
- zlepšenie bezprostredného spojenia medzi poľskou a slovenskou stranou pohraničnej oblasti a zvýšenie prístupnosti oblastí s unikátnymi prírodnými, krajobrazovými a historickými hodnotami pre obyvateľov, turistov a investorov, prostredníctvom výstavby 93,12 km cyklistických trás (využívaných taktiež aj lyžiarmi - ako bežkové trasy v zime a pre chodcov),
- zvýšenie turistickej a investičnej atraktívnosti oblastí okresov zúčastňujúcich sa projektu prostredníctvom zlepšenia komunikačnej infraštruktúry a organizácie propagačno –informačnej kampane (udalosť končiaca realizáciu projektu spojenú s prezentáciou Partnera projektu a cyklistickými súťažami).

Cieľové skupiny:

Cieľovými skupinami projektu sú obyvatelia, turisti, spoločnosti, nezamestnané osoby. Realizácia projektu pritiahne so sebou príjmy pre celú lokálnu spoločnosť, turistov ako aj investorov.

Zhrnutie realizácie aktivít projektu:

V rámci projektu od februára 2014 do novembra 2015 bolo vybudovaných 93,12 km cyklistických trás s asfaltovým, alebo štrkovým povrchom, ktoré vedú cez historicko – kultúrne regióny Podhalia, Oravy, Liptova a Spiša. Hlavná myšlienka cesty je sprístupnenie neopakovateľných miest s krajinnou, kultúrnou, historickou a prírodnou hodnotou. Najdlhší úsek cesty meria 35 km a prechádza na poľskej strane od Nowého Targu cez Czarny Dunajec, Podczerwone po štátnu hranicu a ďalej na slovenskej strane cez Suchú Horu, Hladovku a Liesek po mesto Trstená. Ďalšie úseky boli vybudované na Spiši (Vrbov – Kežmarok – Huncovce) a v Liptovskom Mikuláši. V zime budú vybudované cyklotrasy slúžiť ako bežkárske trasy. Investičné aktivity sa týkali realizácie cyklotrás, ktoré budú slúžiť predovšetkým cyklistom (oddychové zóny, informačné tabule, parkoviská).

Investičné aktivity:

Vzniklo 16 objektov obsluhy pre účastníkov cyklistických trás:

- bezplatné parkovisko typu „park&bike“ v Czarnom Dunajci,
- 1 rekreačné miesto –pri moste v Podczerwonem v Gmine Czarny Dunajec,
- 3 oddychové miesta na hlavnej trase v Gmine Czarny Dunajec,

- 6 oddychových miest na hlavnej trase na slovenskej strane (Suchá Hora, Hladovka, Liesek, Trstená),
 - 2 oddychové miesta v Liptovskom Mikuláši,
 - 2 oddychové miesta so samoobslužným servisným miestom v Gmine Nowy Targ na úseku Morawczyna – Pyzówka,
 - 1 oddychové miesto v Baligówce
- ✓ **bolo vybudovaných a nainštalovaných 140 informačných tabúl a smerových označení.**

HISTORICKO – KULTÚRNO – PRÍRODNÁ CESTA OKOLO TATIER – II. ETAPA

Dňa 24. 11. 2016 v rámci uskutočnenej konferencie pod názvom Partnerstvo v spolupráci – Samosprávny rozmer medzinárodnej spolupráce na poľsko – slovenskom pohraničí, ktorú zorganizovalo Európske zoskupenie územnej spolupráce TATRY s r. o. v Nowom Targu, slávnostne podpísalo partnerskú zmluvu deväť poľských, slovenských samospráv a EZÚS TATRY. Oficiálne sa tak otvoril Vlajkový projekt týkajúci sa realizácie II. etapy **Historicko – kultúrno – prírodnej cesty okolo Tatier**, schválený v rámci Programu Interreg V – A Poľsko – Slovensko 2014 – 2020.

Vo vlajkovom projekte bude vybudovaných ďalších 60 km cyklistických trás a infraštruktúra pre cyklistov. Na poľskej strane bude chodník pokračovať od mesta Nowy Targ na východ cez Gminu Szaflary, Gminu Nowy Targ, Gminu Łapsze Niżne až k hraničnému prechodu Kacwin – Veľká Franková. Rovnako na slovenskej strane bude dokončená hlavná trasa Cesty okolo Tatier a vznikne kompletný cyklistický úsek od hranice Chocholów – Suchá Hora na západ až po hranicu Kacwin – Veľká Franková na východe.

Na slovenskej strane budú partneri pokračovať vo výstavbe cyklistických trás od Ždiaru v smere na Tatranskú kotlinu a Spišskú Belú, ďalej do Kežmarku. Okrem toho na Slovensku vzniknú ďalšie úseky Cesty okolo Tatier v Liptovskom Mikuláši, Trstenej a úsek Hniezdne – Stará Ľubovňa. To znamená, že partneri doplnia a napoja jednotlivé úseky Cesty okolo Tatier, vybudované v predchádzajúcom období.

Všetky cyklistické trasy boli pripravené na samostatných cestách pre cyklistov, väčšinou s asfaltovým povrchom, ako je tomu na už existujúcej I. etape Cesty okolo Tatier. Tie umožnia bezpečnú jazdu na bicykli po pohraničí a spoznávanie miest s jedinečnými historickými, kultúrnymi a prírodnými hodnotami.

Partneri projektu sa postarali aj o zabezpečenie doplnkovej infraštruktúry, ktorá bude slúžiť cyklistom. Vybuduje sa 15 odpočívadiel s vybavením, stojany na bicykle, samoobslužné servisné stojany. V Nowom Targu, v mieste spojenia I. a II. etapy Cesty okolo Tatier pri železničnej stanici bude vybudované bezplatné parkovisko pre cyklistov typu „park and ride“. Investičné aktivity budú posilnené propagačnými a informačnými aktivitami o Ceste okolo Tatier, rôznymi udalosťami, publikáciami a pod.

Investičné aktivity sa začnú realizovať už na jar 2017, plánovaný koniec projektu je na jeseň 2018. Výške projektu je cca 6 mil. eur.

Vo vlajkovom projekte spolupracuje 9 samospráv – 4 poľské (mesto Nowy Targ, Gmina Nowy Targ, Gmina Łapsze Niżne, Gmina Szaflary) a 5 slovenských (mestá Kežmarok, Spišská Belá, Liptovský Mikuláš, Stará Ľubovňa, Trstená). Vedúcim partnerom a inštitúciou, ktorá bude zodpovedná za koordináciu a riadenie projektu je Európske zoskupenie územnej spolupráce TATRY, ktorého zakladateľmi sú na poľskej strane Zväzok Euroregión „Tatry“ so sídlom v Nowom Targu a na slovenskej strane Združenie Euroregión Tatry so sídlom v Kežmarku.

CIEĽ PROJEKTU:

Zintenzívnenie trvalo udržateľného využitia kultúrneho a prírodného dedičstva návštevníkmi a obyvateľmi.

ŠPECIFICKÉ CIELE:

1. Rozvoj spolupráce v cykloturistike na poľsko – slovenskom pohraničí.
2. Rozvoj cezhraničnej siete cyklotrás Cesty okolo Tatier so sprievodnou infraštruktúrou pre cyklistov.
3. Propagovanie unikátnych kultúrnych a prírodných zdrojov poľsko – slovenského pohraničia.

CIEĽOVÉ SKUPINY:

1. obyvatelia pohraničia,
2. turisti,

Vzhľadom na viacero variant Cesty okolo Tatier, ju budú využívať chodci, cyklisti, ľudia na kolieskových korčuliach, bežkári. Vďaka rôznym stupňom náročnosti a svojej bezkolízosti cesta bude vhodná pre rodiny s deťmi, amatérov i profesionálov. Predpokladá sa, že počet osôb využívajúcich nové úseky dosiahne 92,055 ročne.

ÚLOHY:

1. Vybudovanie cyklistických chodníkov na poľskej a slovenskej strane v rámci II. etapy Historicko – kultúrno – prírodnej cesty okolo Tatier, ktoré sprístupňujú unikátne historické, kultúrne a prírodné hodnoty projektového územia.
2. Spolupráca v oblasti rozvoja cykloturistiky založenej na udržateľnom využití kultúrneho a prírodného dedičstva na území celého poľsko – slovenského pohraničia.
3. Propagácia Historicko – kultúrno – prírodnej cesty okolo Tatier a poľsko – slovenských cyklistických chodníkov a hodnôt v oblasti, ktorými vedie jej trasa.

UKAZOVATELE:

- **1 nový cezhraničný turistický produkt**
- **60 km nových cykloturistických trás**
- **10 cezhraničných partnerov zúčastnených na realizácii projektu**
- **Spracovanie spoločných štandardných smerníc týkajúcich sa cyklodopravy**
- **Poľsko – slovenská mediálna kampaň a „mäkké“ aktivity propagujúce dedičstvo pohraničia**
- **Nová infraštruktúra pre cyklistov; parkovisko typu park and ride**
- **Ročne vyše 92 000 osôb využívajúcich cyklotrasu**

EURÓPSKE ZOSKUPENIE ÚZEMNEJ SPOLUPRÁCE

KEŽMAROK (P1)

www.kezmarok.sk

Mesto Kežmarok bude realizovať v rámci projektu chýbajúci úsek Cesty okolo Tatier s dĺžkou 4,25 km, medzi úsekmi vykonanými v rámci I. etapy smerom na obce Vrbov a Zlatná. Plánuje sa vybudovanie úseku s dĺžkou 3,33 km s asfaltovým povrchom a označenie existujúcej trasy cez centrum mesta s dĺžkou 0,92 km. Trasa vedie cez historické centrum mesta Kežmarok – jedného z 18 mestských pamiatkových rezervácií na Slovensku, plného unikátnych historických a kultúrnych pamiatok. Sprístupňuje objekty kultúrneho dedičstva, najväčších historických knižníc v Strednej Európe, drevený artikulárny kostol z roku 1717, zapísaného do zoznamu UNESCO. Dodatočnou výhodou mesta Kežmarok je jeho poloha na úpätí Tatier (mimoriadne krajinné a prírodné hodnoty), blízkosť hlavných turistických centrov (o. i. Poprad, Vysoké Tatry, Smokovec, Slovenský raj) a komunikačná dostupnosť.

Celková hodnota oprávnených výdavkov partnera je 641 075,00 €.

SPIŠSKÁ BELÁ (P6)

www.spisskabela.sk

Mesto Spišská Belá plánuje realizáciu trasy v 3 úsekoch s celkovou dĺžkou 5,28 km: Kežmarok – Strážky – 1,15 km, Strážky – Spišská Belá – 1,13 km, parkovisko pri Belianskej jaskyni (Tatranská Kotlina) – Kardolina (Tatranská Lomnica) – 3,00 km. Úsek Spišská Belá – Strážky – Kežmarok priamo spája trasy vybudované mestom Kežmarok s cyklotrasou Spišská Belá – Tatranská Kotlina. Úsek od Belianskej jaskyne spája poľskú východnú časť Cesty okolo Tatier cez hraničný priechod Kacwin – Veľká Franková smerom na Osturňu, Ždiar a Tatranskú Kotlinu nadväzujúcu na cyklotrasu Tatranská Kotlina – Spišská Belá. Trasa je v blízkosti

Belianskej jaskyne – jedinej sprístupnenej návštevníkom v Tatranskom národnom parku. Spája tiež Spišskú Belú na úpätí Belianskych Tatier, ktorá je preslávená unikátnymi historickými a kultúrnymi hodnotami. V historickom centre mesta, ktoré je mestskou pamiatkovou zónou, sa nachádza mnoho historických objektov a kultúrnych pamiatok: rímskokatolícky kostol sv. Antona Pustovníka z 13. storočia, evanjelický kostol a.v. z 18. storočia, mestská radnica a renesančná zvonica zo 16. storočia, mariánsky stĺp z roku 1729 či staré nemecké meštianske domy. Dominantou mestskej časti Strážky je renesančný kaštieľ s príľahlým anglickým parkom a gotický kostol sv. Anny so zvonickou. V kaštieli sa nachádza expozícia Slovenskej národnej galérie venovaná významnému maliarovi Ladislavovi Medňanskému. Spišská Belá je rodiskom známeho matematika, fyzika a optika Jozefa Maximiliána Petzvala, v ktorého rodnom dome Slovenské technické múzeum Košice prevádzkuje známe múzeum fotografie a optiky. Spišská Belá je v regióne známa aj obľúbenou oddychovou zónou Beliansky rybník s panorámou Vysokých Tatier, v rámci turistiky je možné navštíviť aj vysokohorskú chatu Plesnivec v Belianskych Tatrách patriacu mestu. Spišská Belá je známa aj bohatým kultúrno-spoločenským životom, ktorého súčasťou sú tradičné podujatia, z ktorých najviac návštevníkov zo Slovenska i zahraničia každoročne priláka unikátny Spišský zemiakarský jarmok a adrenalínová súťaž Jánske blato. Obľúbené sú aj Dni mesta, furmanské preteky Belianska podkova, či Kaštieľne divadelné hry v kaštieli Strážky.

Celková hodnota oprávnených výdavkov partnera je 669 862,21 €.

STARÁ ĽUBOVŇA (P7)

www.staralubovna.sk

V rámci projektu, mesto zrealizuje asfaltový úsek cyklotrasy s dĺžkou 3,76 km od Starej Ľubovne do Hniezdneho. Trasa prechádza regiónom so zaujímavými dejinami a prekrásnou prírodou. Ponúka možnosti oddychu, cestovania a liečebných pobytov. Sprístupňuje pamiatky ľudovej architektúry regiónov Spiša a Šariša: veľkolepý Ľubovniansky hrad, historické námestie s cennými meštianskymi domami. Renesančný arkádový Provinčný dom, pamiatkový kostol sv. Mikuláša, Skanzen – múzeum ľudovej architektúry. Trasa je spojovníkom Cesty okolo Tatier s plánovanými trasami Európskej siete cyklotrás – Eurovelo 11, cesta východnej Európy, ktorá vedie cez Slovensko smerom k priechodu Leluchów – Čirč, alebo Mníšek nad Popradom a ďalej smerom ku Krakovu. Opačným smerom cez Ružbachy a historické mesto Podolíneč, po označenom v rámci projektu spojovníku prideme do Spišskej Belej a k hlavnému okruhu Cesty okolo Tatier.

Celková hodnota oprávnených výdavkov partnera je 423 702,62 €.

LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ (P8)

www.liptovskymikulas.sk

Partner vybuduje asfaltový úsek cyklotrasy Cesty okolo Tatier s dĺžkou 1,37 km spolu s miestom oddychu pre cyklistov (prístrešok, zábradlie, 4 x stoly s lavičkami, 2 stojany pre cyklistov, 2 ks svietidiel napájaných solárnymi panelmi, 2 x odpadkové koše, 1 ks stĺpový pútač s nástenkou). Navrhovaný chodník po svojej celej dĺžke vedie korunou valu na pravom brehu rieky Váh. Trasa začínajúca sa na konci úseku vybudovaného v rámci I. etapy projektu tvorí ďalšiu časť 19 kilometrového cyklistického chodníka prechádzajúceho mestom. Cyklotrasa okrem krásnych výhľadov na Tatry sprístupňuje objekty kultúrneho a historického dedičstva: pamiatkovú zástavbu centra mesta, župný dom, v ktorom sa nachádza Múzeum Janka Kráľa a je známy ako miesto odsúdenia Juraja Jánošíka, Evanjelický kostol so starou farou, synagógu, ktorá patrí k najštylovejším a najväčším na Slovensku, Františkánsky kláštor patriaci k najdôležitejším pamiatkam stredoveku na Slovensku, Slovenské múzeum ochrany prírody a speleo, Tatrlandii a pod.

Celková hodnota oprávnených výdavkov partnera je 381 031,20 €.

TRSTENÁ (P9)

www.trstená.sk

Partner projektu plánuje realizáciu úseku Cesty okolo Tateir s celkovou dĺžkou 2,30 km, ktorý prechádza cez Trstenú smerom ku Tvrdošínu. Bude zrealizovaný asfaltový úsek pešieho a cyklistického chodníka na Ceste okolo Tatier s dĺžkou 1,30 km. Ostatný 1 km úsek bude označený pri využití doterajšej komunikácie. Úsek cyklotrasy realizovanej mestom trstená bude bezprostredným pokračovaním trasy realizovanej v rámci I. etapy projektu na násype dávnej železnice. V blízkosti tohto úseku sa nachádzajú početné pamätihodnosti – kostol sv. Juraja zo 17 stor., budova bývalej synagógy, kostol sv. Martina, kamenný stĺp sv. Floriána z roku 1705. V rámci aktivity budú tiež obsadené prvky drobnej architektúry – v 6 lokalitách budú zriadené miesta oddychu (12 ks drevených lavičiek, 6 ks odpadkových košov, 3 ks stojanov na bicykle a 2 informačné tabule). Vzhľadom na počet osôb, ktoré budú tento úsek využívať, čo sú hlavne rodiny s deťmi, bol naplánovaný adekvátny počet bodov oddychu.

Celková hodnota oprávnených výdavkov partnera je 187 200,31 €.

ROZPOČET:

Celková výška projektu: 5 892 204,48 EUR z toho 4 885 762,93 EUR (82,92 %) ERDF, 775 025,42 EUR - ŠR, 231 416,13 EUR - VZ slovenských partnerov

Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V - A Poľsko - Slovensko 2014 - 2020.

Interreg

Poľsko-Slovensko

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky fond regionálneho rozvoja